

Een gebied om te koesteren

RBO Rijn-West bezoekt de Nieuwkoopse Plassen

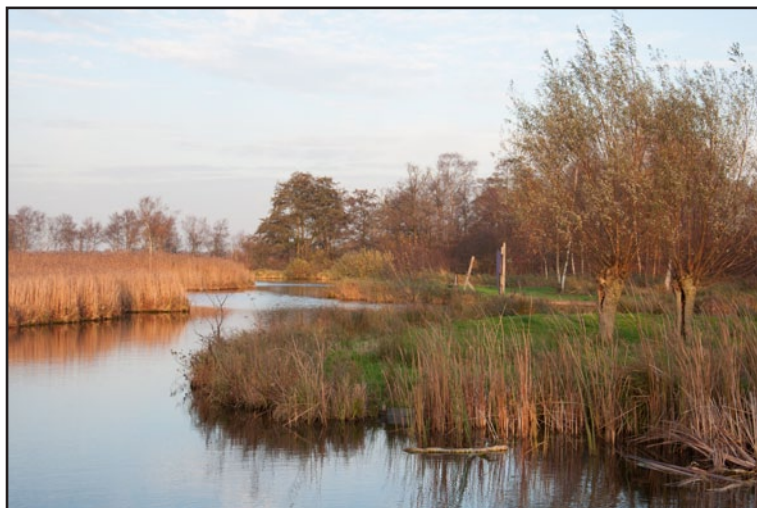
“We moeten koesteren hoever we gekomen zijn,” zo drukte bestuurslid Aad Straathof van Hoogheemraadschap Rijnland een bont gezelschap van RBO-bestuurders, klankbordgroepleden en medewerkers uit Rijn-West op het hart. De groep bracht op een zonnige vrijdagmiddag in november een veldbezoek aan de Nieuwkoopse Plassen. De Nieuwkoopse Plassen zijn een prioritair gebied waar het gaat om waterkwaliteit. Straathof gaf aan dat er veel is geïnvesteerd in het gebied, zowel in geld als in een goede samenwerking. En de resultaten daarvan zijn zichtbaar.

Gunstige effecten vooral in de haarvaten

Er wordt al vanaf de jaren 90 gewerkt aan de waterkwaliteit in de Nieuwkoopse Plassen, vertelde Marieke Demense van het Hoogheemraadschap. Onder andere wordt het inlaatwater gedefosfateerd. Het water is op een aantal plekken helderder geworden, maar nog niet overal. Gunstige effecten zijn vooral in de haarvaten zichtbaar, de kleinere sloten en de petgaten. Daar nemen de kranswieren en ook de groenknolorchis toe en dat is een goede aanduiding van een betere waterkwaliteit.

Er zijn veel mooie stukken in het gebied, maar op andere plaatsen ligt nog een opgave, met name het verminderen van de algengroei en het tegengaan van opwoeling van slib. Ook al is de kwaliteit op veel plaatsen hoopgevend, de KRW-doelen zijn nog niet bereikt.

Nabij de Meijegraslanden

Maatregelen

De belangrijkste maatregelen zijn het hydrologisch isoleren van de aalscholvers- en meeuwenkolonie in het oosten van het plassengebied, het terugbrengen van de uit- en afspoeling vanuit de Meijegraslanden met behulp van stuwen, het opengraven van de petgaten en het defosfateren en zoveel mogelijk beperken van de inlaat van gebiedsvreemd water. Helemaal stoppen met inlaten is niet mogelijk vanwege de hogere ligging van het plassengebied ten opzichte van de omliggende droogmakerijen.

Verweven belangen

Er spelen veel verschillende belangen rond de Nieuwkoopse Plassen: landbouw en natuur, maar bijvoorbeeld ook woningbouw, beroepsvisserij en recreatie. Er zijn dan ook veel overheden en

organisaties bij betrokken en ook veel verschillende wetten en regelingen. Nauw verbonden zijn KRW en Natura 2000. De doelen voor KRW en Natura 2000 zijn overigens voor driekwart gelijk, en voor het overige kwart zijn er geen conflicten. Een voorbeeld van de verweving van belangen is het project Noordse Buurt: doordat als gevolg van de crisis de ontwikkeling van woningbouw is gestagneerd, is er een bron van financiering voor de KRW-maatregelen weggefallen. Hoe de plannen moeten worden aangepast is nog onderwerp van overleg. De Meijegraslanden zouden volgens de oorspronkelijke plannen deel gaan uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), in hoeverre dit voor de volle omvang haalbaar blijft moet eind van dit jaar duidelijker worden.

Opengegraven petgat

circa 10 hectare aan nieuwe petgaten gegraven, wat voorlopig voldoende ruimte zal bieden voor nieuwe stadia van verlanding. Die ontwikkeling wordt op verschillende manieren gemonitord: meten van de waterkwaliteit, het nemen van bodemonsters en eens per 12 jaar een vegetatiekartering.

In een open schuit trok het gezelschap vervolgens het gebied in om de werkzaamheden en de kwaliteit van het plassegebied in ogenschouw te nemen. Het is duidelijk een gebied met bijzondere kwaliteiten, dat het waard is om gekoesterd te worden. KRW-maatregelen dragen daaraan bij.

© Otto Cox, RBO Rijn-West, november 2012

De dynamiek van verlanding

Martijn van Schie van Natuurmonumenten schetste de natuur van het gebied, die uniek is voor Nederland en zelfs Europa. Karakteristiek is de aanwezigheid van verschillende stadia van verlanding. Juist de tussenstadia zoals het trilveen en het veenmosrietland hebben een grote waarde. Dat vraagt dynamisch beheer, want als je niets zou doen dan wordt uiteindelijk alles eerst moerashei en uiteindelijk bos.

Het opengraven van de petgaten is één van de maatregelen. Omdat de waterkwaliteit sterk is verbeterd, is die maatregel nu zinvol geworden. Vanaf 2006 heeft de ontwikkeling van de natuur hier een enorme vlucht genomen. In 2012-13 wordt

